

2016

SANSKRIT

(Major)

Paper : 3.1

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. Answer the following questions :

1×5=5

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Which काण्ड of the *Rāmāyaṇa* is prescribed as your text?

‘ৰামায়ণ’ৰ কোনটো কাণ্ড তোমাৰ পাঠ্যক্ৰমৰ অন্তৰ্গত, লিখাঁ।

(b) What is the meaning of the term ‘मुनिपुङ्गवम्’?

‘মুনিপুঞ্জবম্’ শব্দৰ অৰ্থ কি?

(c) In whose order Hanumān crossed the ocean?

হনুমাণে কাৰ আদেশত সমুদ্ৰ পাৰ হৈছিল?

(d) Who was 'विराध'?

'विराध' कोन ?

(e) "विश्वस्तः स महाकपिः"

Who is the 'महाकपि' referred to here?

इयात उल्लेख कवा 'महाकपि' कोन ?

2. Explain any two of the following : $5 \times 2 = 10$

तलत उल्लेख कवा यि कोनो दूटाब व्याख्या कर्वा :

(a) इक्ष्वाकुवंशप्रभवो रामो नाम जनैः श्रुतः।
नियतात्मा महावीर्यो द्युतिमान् धृतिमान् वशी ॥

(b) प्रजापतिसमः श्रीमान् धाता रिपुनिषूदनः।
रक्षिता जीवलोकस्य धर्मस्य परिरक्षिता ॥

(c) चित्रकूटमनुप्राप्य भरद्वाजस्य शासनात्।
रम्यमावसथं कृत्वा रममाणा वने त्रयः ॥

3. Answer any two of the following : $10 \times 2 = 20$

तलब यि कोनो दूटाब उतब लिखाँ :

(a) "मुने वक्ष्याम्यहं बुद्ध्वा तैर्युक्तः श्रूयतां नरः।"

Who said this and to whom it was stated?

Write a note on that personality described in the context.

एहै बाकायाँकि कोने, काक कैछिल ? एहै प्रसङ्गत उल्लेख कवा ब्यक्तिजनब ब्यक्तिव वर्णना कर्वा ।

(b) Present the summary of the First Canto of the First Kāṇḍa of the Rāmāyaṇa.

'बामायण'ब प्रथम काण्डब प्रथम सर्गब साबांश लिखाँ ।

(c) Elucidate the idea contained in the following :

तलत दियारबोबब भावार्थ लिखाँ :

(i) सर्वदाभिगतः सद्भिः समुद्र इव सिन्धुभिः।

(ii) सीताऽप्यनुगता रामं शशिनं रोहिणी यथा।

4. Explain the following (any two) : $5 \times 2 = 10$

तलब श्लोकसमूह व्याख्या कर्वा (यि कोनो दूटा) :

(a) दानं तु द्विविधं प्राहुः परत्रार्थभिर्हैव च।
सद्भ्यो दीयते यत्तु तद् दानमिह भुज्यते ॥

(b) अतिथिर्यस्य भग्नाशो गृहात् प्रतिनिवर्तते।
स दत्ता दुष्कृतं तस्मै पुण्यमादाय गच्छति ॥

(c) त्रिवर्गगुणनिर्वृत्तिर्यस्य नित्यं गृहाश्रमे।
स सुखान्यनुभूयेह शिष्टानां गतिमाप्नुयात् ॥

5. Answer any two of the following : 10×2=20

তলৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Write a note on the features of the first two Āśramas as you find in the Śāntiparvan (Chapter 191) of the Mahābhārata.

‘মহাভাৰত’ৰ শান্তিপৰ্ব (১৯১ অধ্যায়)ত বৰ্ণনা কৰা প্ৰথম দুটা আশ্ৰমৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখাঁ।

(b) Discuss the contents of the Śāntiparvan of the Mahābhārata.

‘মহাভাৰত’ৰ শান্তিপৰ্বৰ বিষয়বস্তু আলচ কৰাঁ।

(c) Write short notes on ‘দান’ and ‘ত্ৰিষবণ’.

‘দান’ আৰু ‘ত্ৰিষবণ’ৰ ওপৰত চমু টোকা লিখাঁ।

6. Read the following passage and answer the questions in Sanskrit :

তলৰ কথাংশ পঢ়া আৰু প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ সংস্কৃতত লিখাঁ :

কস্মিঞ্চিজলাশয়ে শতবুদ্ধিঃ সহস্ৰবুদ্ধিশ্চ দ্বৌ মত্স্যৌ নিবসতঃ স্ম।
অথ তয়োৰেকুবুদ্ধিনামি মণ্ডুকৌ মিত্ৰতাং গতঃ। এৰং তে ত্ৰয়োঽপি জলতীৰে
বেলাযাং কস্মিত্কালাং সুভাষিতগোষ্ঠীসুখমনুভূষ ভূয়োঽপি সলিলং
প্ৰবিশন্তি।

অথ কদাচিত্তেপাং গোষ্ঠীগতানাং জালহস্তধীৱরাঃ প্ৰভূতৈৰ্মত্স্যৈ-
ব্যাপাদিতৈৰ্মস্তকে বিধূতৈৰস্তমনবেলাযাং তস্মিন্ জলাশয়ে সমাযাতাঃ।

ততঃ সলিলাশয়ং দৃষ্টৱা মিথঃ প্ৰোচুঃ —“অহো, বহুমত্স্যোঽয়ং হদো
দৃশ্যতে, স্বল্পসলিলশ্চ, তত্ৰভাতেঽন্নাগমিষ্যামঃ।” এৱমুক্তৱা স্বগৃহং
গতাঃ।

মত্স্যাস্চ বিষণ্ণৱদনা মিথো মন্ত্ৰং চক্ৰুঃ। ততো মণ্ডুক আহ—“ভোঃ,
শতবুদ্ধে, শ্ৰুতং ধীৱরোক্তং ভৱতা? তত্কিমত্ৰ যুজ্যতে কৰ্তুম্, পলায়ন-
মবশ্ৰম্মো বা? যত্কৰ্তু যুক্তং ভৱতি তদাদিঃশ্যতামঘ।”

তত্ শ্ৰুতৱা সহস্ৰবুদ্ধিঃ প্ৰহস্য প্ৰাহ—“ভো মিত্ৰ! মা ভৈষীঃ, তযোঃ
বচনশ্ৰৱণমাত্ৰাদেৱ ভয়ং কাৰ্যম্? ন ভেতৱ্যম্।”

তদাকৰ্ণ্য শতবুদ্ধিৰাহ—“ভোঃ যুক্তমুক্তং ভৱতা। সহস্ৰবুদ্ধিৰেৱ
ভৱান্।” অথৱা সাধ্বিদমুচ্যতে—

বুদ্ধেৰ্বুদ্ধিমতাং লোকে নাস্ত্যগম্যং হি কিञ্চন।

বুদ্ধ্যা যতো হতা নন্দাশ্ৰাণক্যেনাসিপাণয়ঃ।।

মণ্ডুক আহ—“ভদ্রৌ! মম তাৱদেকৈৱ বুদ্ধিঃ পলায়নপৰা। তদহমন্য়ং
জলাশয়মঘৈৱ সমাৰ্যো যাস্যামি।” এৱমুক্তৱা স মণ্ডুকৌ
ৰাত্ৰাৱেৱান্যজলাশয়ং গতঃ।

(a) মত্স্যদ্বয়স্য ৱান্ধৱঃ কঃ আসীত্?

1

(b) তে কথং কালাং নযন্তি স্ম?

1

(c) ধীৱরাঃ কস্মিন্ সময়ে জলাশয়ে সমাগতাঃ?

1

(d) জলাশয়ঃ কীদৃশঃ আসীত্?

1

(e) মণ্ডুকেন কিং কৃতম্?

1

- (f) मत्स्यद्वयस्य नामनी के स्तः? 2
- (g) सहस्रबुद्धिना किमुक्तमासीत्? 2
- (h) कथं नु शतबुद्धिना सहस्रबुद्धिवचनं समर्थितम्? 2
- (i) मण्डूकः, धीवरः—इति शब्दद्वयस्य संस्कृतप्रतिशब्दः प्रदेयः। 2
- (j) निवसतः, गतः, दृष्ट्वा, युक्तम्—इति पदचतुष्टयस्य व्युत्पत्तिः प्रदेयः। 2
